AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA

A Bíróság **ítélete**
a C-583/24. sz. ügyben | [Tagu][1]

154/26. sz. sajtóközlemény

Luxemburg, 2026. november 3.

# Európai elfogatóparancs: a kiszabott büntetés és a bűncselekmény súlya közötti állítólagos aránytalanság önmagában nem elegendő a végrehajtás megtagadásának igazolásához

*Az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadása ugyanakkor kivételesen igazolható, így különösen akkor, ha a kibocsátó tagállam jogszabályai lehetővé teszik, sőt előírják olyan szabadságvesztés-büntetések kiszabását, amelyek annyira aránytalanok, hogy már embertelen vagy megalázó büntetésekkel egyenértékűek, vagy ha e jogszabályok nem veszik figyelembe a bűncselekmény súlyát, és nem teszik lehetővé az egyedi körülmények figyelembevételét*

Egy férfivel szemben európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, mivel három gramm kannabisz és négy MDMA-tabletta behozatala miatt Romániában hét év szabadságvesztés-büntetésre ítélték. Az ezen elfogatóparancs végrehajtása tárgyában eljáró holland bíróság azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az érintett személy átadása megtagadható-e amiatt, hogy a kiszabott büntetés a bűncselekmény súlyához képest aránytalan. Hollandiában hasonló bűncselekmény esetén egytől három hétig terjedő szabadságvesztést lehetne kiszabni.

A Bíróság emlékeztet arra, hogy a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elve azt jelenti, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása képezi a főszabályt, annak megtagadása pedig csak kivételes esetekben lehetséges, az alapvető jogok tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség sérelme nélkül. Így, jóllehet e jogok tiszteletben tartásának biztosítása elsősorban annak a tagállamnak a felelőssége, amely az elfogatóparancsot kibocsátotta, az uniós jog által biztosított alapvető jogok megsértésének veszélye esetén kivételesen igazolható lehet, ha a végrehajtó tagállam két külön szakaszból álló vizsgálatot követően megtagadja a végrehajtást. A végrehajtó igazságügyi hatóságnak mindenekelőtt azt kell megvizsgálnia, hogy a kibocsátó tagállamban fennállnak-e rendszerszintű vagy általános hiányosságok, illetve személyek objektíven azonosítható csoportját érintő hiányosságok. Amennyiben e hiányosságok megállapítást nyernek, e hatóságnak ezt követően azt kell meghatároznia, hogy az érintett személy egyéni helyzetére tekintettel ténylegesen fennáll-e az alapvető jogai megsértésének valós veszélye.

A Bíróság ugyanakkor pontosítja, hogy a tagállamok jogszabályaiban előírt büntetések közötti – akár jelentős – eltérések önmagukban nem elegendőek az ilyen hiányosságok megállapításához. Ilyen hiányosságok akkor állapíthatók meg, ha a kibocsátó tagállam jogszabályai vagy ítélkezési gyakorlata a büntetések arányossága elvének olyan nyilvánvaló és súlyos megsértését tárja fel, amely semmilyen hatékony bírósági jogorvoslat útján nem orvosolható. Ez lenne a helyzet többek között akkor, ha e jogszabályok lehetővé tennék, sőt előírnák olyan szabadságvesztés-büntetések kiszabását, amelyek annyira aránytalanok, hogy már az uniós jog értelmében vett embertelen vagy megalázó büntetésekkel lennének egyenértékűek, vagy ha e jogszabályok nem tennék lehetővé a bíróság számára, hogy a büntetés kiigazítása érdekében figyelembe vegye a bűncselekmény súlyát és az ügy sajátos körülményeit. A jelen ügyben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a román jogszabályok nem tárnak fel olyan hiányosságokat, amelyek a büntetések arányossága elvének olyan nyilvánvaló és súlyos megsértését valósítanák meg, amely igazolhatná az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadását.

2023 decemberében DZ-t Romániában jogerősen hét év szabadságvesztés-büntetésre ítélték amiatt, hogy behozott az országba három gramm kannabiszt és négy MDMA tartalmú tablettát. 2024 januárjában egy román bíróság európai elfogatóparancsot bocsátott ki vele szemben annak érdekében, hogy e büntetést Romániában töltse le.

Az amszterdami bíróság (Hollandia) előtt, amelynek DZ román hatóságok részére történő átadásáról kell határoznia, DZ ellenezte ezt az átadást, arra hivatkozva, hogy a vele szemben kiszabott büntetés aránytalan. Jelezte, hogy a kábítószereket házastársának személyes fogyasztására szánták, aki azt fájdalomcsillapításra használta. A holland bíróság kiemeli, hogy kis mennyiségű kábítószerekről volt szó, a házaspárnak pedig nem állt szándékában azokkal kereskedni.

A holland bíróság szerint a román törvény a tényállás megvalósulása idején legalább hét év szabadságvesztés-büntetést írt elő az MDMA-hoz hasonló „különösen veszélyes" kábítószerek behozatala esetén. A büntetés enyhítésének korlátozott lehetőségein kívül a román bíróságok nem vehették figyelembe sem az érintett kábítószerek csekély mennyiségét, sem pedig azt a tényt, hogy azokat személyes fogyasztásra szánták, vagy legalábbis azt, hogy azokat annak szándéka nélkül hozták be, hogy kereskedjenek velük. Ezenkívül nem volt lehetőség arra sem, hogy a DZ-vel szemben kiszabott büntetés végrehajtását felfüggesszék.

E kontextusban a holland bíróság azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az uniós jog[2] lehetővé teszi-e az európai elfogatóparancs végrehajtása tárgyában eljáró hatóság számára, hogy megtagadja valamely személy átadását azzal az indokkal, hogy a kiszabott büntetés az annak alapjául szolgáló bűncselekményhez képest aránytalan,[3] következésképpen pedig ellentétes a bűncselekmények és büntetések arányosságának az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített elvével.[4]

Ítéletében a Bíróság mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy a tagállamok közötti kölcsönös bizalom és kölcsönös elismerés elve alapvető jelentőséggel bír az uniós jogban. Kivételes körülményektől eltekintve minden tagállamnak vélelmeznie kell, hogy a többi tagállam is tiszteletben tartja az uniós jogot, különösen pedig az e jog által biztosított alapvető jogokat. Ezek az elvek magukban foglalják, hogy **az európai elfogatóparancs végrehajtása képezi a főszabályt, a végrehajtás megtagadása pedig csak kivételes esetekben képzelhető el**.

**A büntetés esetlegesen aránytalan jellege önmagában nem szerepel** az európai elfogatóparancs **végrehajtása megtagadásának** az uniós jogalkotó által kifejezetten előírt **okai között**.[5]

Mindazonáltal a Bíróság már elismerte,[6] hogy kivételes körülmények között a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja, sőt köteles megtagadni az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha fennáll annak valós veszélye, hogy az érintett személy átadása az alapvető jogainak megsértésével jár.[7]

**Azt, hogy e veszély valós-e, főszabály szerint két egymást követő szakaszban kell elemezni**. Első lépésben a végrehajtó igazságügyi hatóságnak olyan objektív, megbízható, pontos és kellően naprakész adatokkal kell rendelkeznie, amelyek a kibocsátó tagállamban rendszerszintű vagy általános hiányosságokra, illetve a személyek objektíven azonosítható olyan csoportját érintő hiányosságokra utalnak, amelyhez az érintett személy tartozik. A végrehajtó igazságügyi hatóság csak ezen első feltétel teljesülése esetén teheti meg, hogy második lépésben konkrétan és pontosan megvizsgálja, hogy a keresett személy személyes helyzetére tekintettel ténylegesen fennáll-e az alapvető jogai megsértésének valós veszélye.

A jelen ügyben a Bíróság úgy ítéli meg, hogy **a tagállamok jogszabályaiban előírt büntetések közötti – akár jelentős – eltérések önmagukban nem elegendőek az ilyen hiányosságok megállapításához**. A büntetőjog teljes harmonizációjának hiányában ugyanis a tagállamok büntetőpolitikai döntései jelentősen eltérhetnek egymástól. Ha a végrehajtó igazságügyi hatóság felülvizsgálhatná valamely büntetés arányosságát azzal az indokkal, hogy az a saját jogrendjében kevésbé lett volna szigorú, ez azt jelentené, hogy e hatóság a más tagállamokban hozott büntetőítéletek felülvizsgálatának általános feladatával lenne felruházva, ami ellentétes lenne a kölcsönös bizalom és a kölcsönös elismerés elveivel.

Az ilyen felülvizsgálat igazolására alkalmas hiányosságok tehát csak akkor állapíthatók meg, ha a kibocsátó tagállam szabályozása vagy ítélkezési gyakorlata **nyilvánvalóan és súlyosan sérti a bűncselekmények és büntetések arányosságának elvét, és nem létezik olyan hatékony bírósági jogorvoslat, amely lehetővé tenné e jogsértés orvoslását.** Ez az eset áll fenn különösen akkor, ha e szabályozás lehetővé teszi, sőt előírja olyan szabadságvesztés-büntetések kiszabását, amelyek annyira aránytalanok, hogy már embertelen vagy megalázó büntetésekkel egyenértékűek,[8] vagy akár akkor, ha az alkalmazandó szabályok semmilyen módon nem veszik figyelembe a bűncselekmény súlyát, és nem teszik lehetővé a bíróság számára, hogy a büntetés kiigazítása érdekében figyelembe vegye az ügy egyedi körülményeit.

A jelen ügyben a Bíróság megállapítja, hogy a román törvény által a „különösen veszélyes” kábítószerek behozatalára előírt legalább hétéves büntetés önmagában nem tekinthető embertelen vagy megalázó büntetésnek. Ezenkívül a román jog lehetővé teszi a büntetés egyéniesítését. A bíróság figyelembe veheti különösen a bűncselekmény célzatát, a kábítószerek érintett mennyiségét, továbbá az enyhítő vagy sajátos körülményeket, bizonyos helyzetekben pedig módosíthatja a bűncselekmény minősítését, ami a büntetés enyhítéséhez vezethet. DZ egyébiránt fellebbezés és felülvizsgálati kérelem keretében vitathatta az elítélését.

E körülmények között **a szóban forgó román szabályozás nem tár fel olyan hiányosságokat, amelyek igazolhatnák az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadását**.

**EMLÉKEZTETŐ:** Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek az Európai Unió Bírósága elé.

A Törvényszék rendelkezik hatáskörrel az olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elbírálására, amelyek kizárólag (1) a közös hozzáadottértékadó-rendszer (héa), (2) a jövedéki adók, (3) a vámkódex, (4) az áruknak a Kombinált Nómenklatúra szerinti tarifális besorolása, (5) a visszautasított beszállás vagy közlekedési szolgáltatások késése vagy törlése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség, vagy (6) az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelmi rendszere tárgykörök alá tartoznak. Az összes többi előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálására a Bíróság rendelkezik hatáskörrel.

Sem a Bíróság, sem a Törvényszék nem dönti el a nemzeti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság vagy a Törvényszék határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot. A tényállás és a jogi háttér ismertetése az ügyben releváns időszakra vonatkozik, és az ügy iratain alapul.

A kihirdetés napján az ítélet teljes szövege és adott esetben az összefoglalása megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Szabó Mónika ✆ (+352) 4303 3047.

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők itt: „Curia Web TV”, valamint „European Broadcasting Service” ✆ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

[1] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

[2] Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése.

[3] Hollandiában ugyanezen kategóriába tartozó kábítószerek legfeljebb tíz gramm mennyiségben történő behozatala egytől három hétig terjedő szabadságvesztéssel lenne büntethető. Ezenkívül a büntetés enyhítésével vagy a végrehajtás felfüggesztésével kapcsolatban a román bíróság rendelkezésére álló lehetőségek korlátozottabbak, mint a holland bíróságot megillető lehetőségek.

[4] Az Alapjogi Charta 49. cikkének (3) bekezdése.

[5] A 2002/584 kerethatározat 3., 4. és 4a. cikke.

[6] A 2002/584 kerethatározat 1. cikke (3) bekezdésének értelmezéséből kiindulva.

[7] Lásd a Bíróság 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítéletét, C-404/15 és C-659/15 PPU (lásd a 36/16. sz. sajtóközleményt is), valamint 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítéletét, C-216/18 PPU (lásd a 113/18. sz. sajtóközleményt is).

[8] A Charta 4. cikke értelmében, amelynek tartalma és hatálya megfelel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 3. cikkének.